Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 170. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 170. VOL. LXII.

РОБІТНИЦТВО ДОБИЛОСЯ НОВОГО УСПІХУ

КОРПОРАЦІЯ „КРАЙСЛЕРА" ПОГОДИЛАСЯ НА ТІ САМІ УМОВИ ПРАЦІ, ЯКІ ІСНУЮТЬ У „ФОРДА" І „ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС"; В „КРАЙСЛЕРА" ДОДАТКОВУ ДОПЛАТУ ДО БЕЗРОБІТТЯ ДІСТАВАТИМУТЬ І ІНЖЕНЕРИ ТА УРЯДОВЦІ

Дітройт, Миш. — Автова Корпорація „Крайслера" погодилася на домагання робітників і Спілка Об'єднання Автових Робітників (КІО) підписала з нею контракт, — важний на три роки (до 1958), згідно з яким робітники матимуть в засаді ті самі умови праці, які в червні цього року здобули автові робітники корпорацій „Форда" і „Дженерал Моторс". До порозуміння прийшло шість годин після того, як робітництво цієї фірми проголосило страйк, до якого мали стати 139,000 робітників, затруднених в фірмі „Крайслер". Страйк мав початися в 61-ій фабриці, розміщеній в шістох стейтах. Секретар-скарбник Спілки Об'єднання Автових Робітників Еміл Мейзі і віцепрезидент фірми „Крайслер" Норман Метьюс підписали цю умову, в якій пораз перший в історії американського робітництва з додатковою доплатою до безробіття користатимуть і 9,000 робітників „з білими комірцями", це значить інженери та канцелярійні урядовці. Згідно з цією умовою робітники діставатимуть на випадок безробіття 65 відсотків платні впродовж 26-ох місяців. На цю платню складатиметься гроші з фонду для безробіття та з того фонду, який існуватиме при підприємстві. В умові скасовано також різниці в заробітку, — яка досі існувала для робітників в Дітройті і в місцевостях поза цим містом. Крім цього в умові находиться і такий пункт, який передбачає автоматичне підвищення платні для робітників і для урядовців. Внаслідок цього порозуміння фірма „Крайслер" зможе і надалі втримувати високий стан продукції, який існував досі, коли впродовж перших вісьмох місяців ця фірма випродукувала — 1,028,928 авт. Здобутки робітників в цім контракті виглядають так: 1. Збільшення платні під час безробіття, до чого має причинитися і підприємство. Це збільшення виплати безробіття відноситься до робітників, які дістають винагороду за годину праці і до тих урядовців, які дістають місячну платню. 2. Робітник, який працював 40 років і дійшов до 64-го року життя з жінкою в тому самому віці — діставатиме місячно коло 250 долярів, коли будуть більші платні з фонду стейтового безробіття в найближчому році. 3. В загальному підвишка платні виноситиме коло 20 центів на годину, коли врахується всі поліпшення, які дістануть робітники.

КОНТРАКТ ПІСЛЯ КОРОТКОТРИВАЛОГО СТРАЙКУ

Секретар Спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників — Еміль Мейзі й один з директорів корпорації Крайслера — Роберт В. Кондер підписують новий контракт.

РЕЛІГІЙНІ ВРОЧИСТОСТІ І ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ ЗАПОЧАТКОВУЮТЬ НАШ СЕЗОН

Велика релігійна врочистість, що її влаштовує Екзархат Української Католицької Церкви в Америці в Стемфорді, Конн., у найближчий понеділок для відзначення 1000-ліття хрещення княгині св. Ольги, та цілий ряд з'їздів, конвенцій і зборів громадських організацій впродовж трьох днів цього кінця тижня, зв'язаного з Днем Праці, започаткують направду імпозантно новий сезон української громадської праці. Найбільш величавою і масовою заповідається врочистість в Стемфорді. Свої конвенції відбувають Союз Українок Америки у Філадельфії, Ліга Української Молоді Північної Америки в Пітсбурґу, Організація Української Молоді „Пласт" у Ню Йорку та Організація Демократичної Української Молоді (ОДУМ) у Ню Йорку. Крайовий Здвиг відбуде Спілка Української Молоді Америки (СУМА) на своїй оселі біля Еленвілл в стейті Ню Йорк. В Торонто в Канаді відбувають свої з'їзди канадійські і американські організації Українських Інженерів. Там же відбудеться з'їзд Українського Національно-Державного Союзу. Відбудеться ще й цілий ряд інших з'їздів, конференцій та імпрез, що становитиме направду імпозантне започаткування сезону.

МАДЯРАМ ЗАБОРОНЕНО ВЕСТИ ПРОПАҐАНДУ В АМЕРИЦІ

Вашингтон. — Уряд ЗДА заборонив мадярському посольству у Вашингтоні вести будь-яку пропаґандивну акцію поза мурами посольства. Мадярські комуністи видавали журнал „Нова Мадярщина" накладом коло 10,000 примірників, розповсюджували фільми, накручені на Мадярщині, фотознимки й усякі брошурки. Уряд ЗДА застосував у даному випадку відплатні засоби проти мадярських комуністів, які на Мадярщині переслідують всіх мадярів, які відвідують американське посольство у Будапешті. 5 мадярських поліціянтів стоять постійно в саді навпроти будинку американського посольства у Будапешті і вони затримують всіх, що виходять з того посольства, садовлять на вантажні авта та піддають довгим допитам на поліції, а то й ув'язнюють. Арештовано 12 мадярських службовців з американського посольства у Будапешті і вони десь зникли, так, що всі інтервенції американського посольства і розшуки за ними залишилися безуспішними. ЗДА протестували проти такої поведінки в ноті з 1 липня, але мадяри нічого на неї не відповіли. Тому уряд почав репресійні заходи супроти комуно - мадярського посольства в ЗДА, а в поясненні до свого розпорядку натаврував ще раз поведінку комуністичної влади на Мадярщині, яка старається закріпити існуючі бар'єри між народами та поборює спроби нав'язувати культурницькі взаємини й обмінюватись інформаціями та ідеями. Поведінку мадярського уряду названо суперечною „Женевському духові".

Совєти признали Югославії поважну допомогу

Москва. — На Кремлі підписано першу від часу зірвання зв'язків між Комінформом і Югославією торговельно-фінансову умову між СССР і Югославією. У цій умові Совєтський Союз признає Югославії 84 мільйони долярів у формі товарового кредиту і готівкової позички. Ця сума охоплює 30 мільйонів в золоті, що їх Югославія дістане позичково від Совєтів: вона має сплатити їх впродовж 10-ти років; позичка опроцентована у висоті 2%. Окремо говориться в підписаній умові про торговельні взаємини. Устійнено торговельний оборот між двома державами на 70 млн. долярів кожного року впродовж найближчих трьох років. В совєтсько-югославській умові устійнено вартість товарів і позички в долярах. З совєтського боку ту умову підписав перший заступник совєтського прем'єра Анастазій Мікоян, а з югославського боку — голова югославської делеґації, генерал Юкманович-Темпо. Водночас повідомляють, що на найбільших післявоєнних міжнародних торгах в Загребі у Хорватії (Югославія) Совєтський Союз і його 5 сателітів зайняли 4/5 всього того місця, що його займають 15 інших закордонних держав, учасників міжнародних торгів. Вказуючи це, пояснює преса, на тенденцію тісних торговельних зв'язків Югославії з комуністичними державами.

Захід не вірить в роззброєння, оперте на совєтських обіцянках

Об'єднані Нації. — Совєтський делеґат до ОН Соболев підтримав совєтські пропозиції щодо роззброєння, предявлені в пляні з 10 травня ц. р. Суттю тих пропозицій є засада, що спершу має прийти роззброєння, а потім перевірка її. Тим часом Захід не вірить у вартість такого роззброєння, яке спиралося б на словесних обіцянках Совєтів і тому настоює, щоб спершу створити систему справжньої контролі. Соболев, нав'язуючи до згаданого совєтського пляну, звернувся до інших членів підкомісії для справ роззброєння, яка радить в Ню Йорку від останнього понеділка, з конкретним запитами: чи вони погодяться на редукцію збройних сил згідно з совєтською пропозицією (1 до 1½ мільйона війська для ЗДА і СССР), на заборону атомової зброї і на припинення дальших досвідів з атомовою зброєю. Сам він не згадав нічого про пропозицію, яку зробив през. Айзенгавер в Женеві про виміну військовими інформаціями та контролю їх на суші і з повітря. Французький репрезентант Мок запропонував створити міжнародний контрольний орган, з генеральним директором, 7 „правними дорадниками" та „рухомими контролерами", які мали б право переводити контролю стану збройних сил в країнах, що підпишуть те міжнародне порозуміння про роззброєння.

ЗГАДКА ПРО 1000-ЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ В КОНҐРЕСІ

Вашингтон. — „В історії світу отримання християнства народом, що його знаємо тепер, як український нарід, має величезне значення" — говориться на вступі в короткій промові конґресмена Пітера В. Родіно, демократа з Нюарку, Н. Дж., що її він виголосив ще 2 серпня ц.р. в Конґресі. Він виступив у зв'язку зі святкуванням 1,000-их роковин християнства в Україні однаково американськими, як канадійськими українцями. Конґресмен Родіно пояснив, що Україна стала була центром, з якого проміновала на Сході Европи християнська культура, перейнята з Візантії, і що власне столиця України, Київ, стала своєю літературою і архітектурою релігійним осередком та забором проти тодішнього варварства. Конґресмен Родіно ствердив, теперішні роковини мають тепер особливе значення, що український нарід підпав в неволю найбільших сучасних поганських варварів, якими є російські комуністи. Водночас він висловив переконання, що Україна з своєю давньою християнською культурою дістане знову свою релігійну, культурну, політичну й економічну повну свободу. — Ця промова записана в Конґресовому рекорді з 3-го серпня, ц. р., ст. А5875, 1955.

Ізраїль обіцяє припинити відплатні атаки на Єгипет

Єрусалим. — Уряд Ізраїлю запевнив голову Нейтральної Комісії Об'єднаних Націй генерала Бернса, що не буде ніяких більше військових атак проти єгиптян, якщо Єгипет зі свого боку не робитиме ніяких провокаційних випадів проти жидів. Останньою збройною сутичкою поміж тими двома сусідніми державами був зудар у повітрі: два жидівські турбоморові літаки заатакували 4 єгипетські машини, які летіли над територією Ізраїлю, і збили два літаки, які впали на ізраїльську територію. Обидва єгипетські пілоти згинули. Єгипетське повідомлення не говорить про бій у повітрі, тільки стверджує, що два єгипетські літаки „розбилися". У відплатному наїзді ізраїльського війська на єгипетську військову прикордонну станицю згинули — за відомостями з Ізраїлю — коло 50 єгиптян та 1 ізраїльський вояк, а кілька ізраїльських вояків було ранених. Єгипетське повідомлення говорить тільки про смерть 10-ти палестинських арабів. Той наїзд прийшов у відплату за терористичні акти на терені Ізраїлю збоку єгипетської організації, яку вишколювано саме у тій єгипетській військовій станиці. Американські й англійські офіційні чинники рішуче перестерегли уряди в Каїрі і Тель Авіві перед продовжуванням таких „інцидентів", небезпечних для ситуації на всьому Близькому і Середньому Сході. Американські часописи звертають увагу, що на випадок вибуху війни між Ізраїлем і арабськими державами, та війна була б тепер куди кривавіша від попередньої, бо обидві сторони мають тепер кращу зброю і більше її.

Айзенгавер нараджуватиметься з головами стейтових республіканських комітетів

Денвер, Колорадо. — Президент Айзенгавер скликає з головами стейтових республіканських комітетів в суботу 10 вересня. Ці наради відбудуться в Денвері, куди приїдуть республіканські партійні провідники з 48-ох стейтів та голова Крайового Республіканського Комітету Леонард В. Голл. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив журналістам, що ці збори відбудуться на просьбу Голла, який хоче, щоб провідні республіканці з усіх стейтів могли обговорити майбутню виборчу кампанію. Гаґерті відмовився виявити, чи ця конференція не зможе дати нагоди до того, щоб президент Айзенгавер виявив свої заміри в справі кандидатури в 1956 році. Секретар Гаґерті сказав, що досі республіканські збори мали „поліпшити техніку партійної праці, поживавити організаційну активність та поширити й поглибити діяльність партійних організацій у виборчих повітах".

Президент стримав страйк на Пенсилвенійській залізниці

Денвер, Колорадо. — Президент Айзенгавер видав зарядження, щоб не допустити до страйку 35,000 робітників на найбільшій американській залізниці — Пенсилвенії, який мав би початися в п'ятницю вночі, перед кінцем тижня, получених із „Днем Праці". Президент займенував окрему раду, яка має дослідити, чи оправданий страйк в цьому підприємстві публічної конечности. Згідно з законом про працю на залізниці, після такого президентового зарядження робітники повинні відкласти страйк на 60 днів. Але ще не знати, чи дійсно страйк буде відкладений, бо представник Спілки Транспортових Робітників, КІО, відмовилися заявити, чи вони видадуть наказ відложити початок страйку. Один із представників робітничої спілки заявив, що в цьому випадку немає примусу, щоб робітники мусіли відкласти страйк. Представник Пенсилвенійської залізниці твердить, що страйк повинен бути відкликаний, коли президент покликав окрему комісію для дослідження цього спору, який виник між робітниками і працедавцем.

Совєтські „хлібороби" побоялися залишатися в „негостинному" Вінніпеґу

Вінніпеґ. — Совєтська „хліборобська" делеґація, зазнавши відповідного „прийняття" з боку українських демонстрантів на летовищі у Вінніпеґу, які з допомогою летючок і гасел довели до свідомости совєтських „хліборобів", що про них думають люди у вільному світі, зрезиґнувала з дальшого перебування у Вінніпеґу і виїхала, пообідавши нашвидку, чимскорше, під охороною поліції, змінюючи знову пляни своєї подорожі, до Лондону в провінції. Онтеріо. Українську демонстрацію проти них совєтські „хлібороби" прийняли, як вияв негостинности до них з боку канадійського уряду. На всі запити кореспондентів про їх враження з демонстрації, совєтські „хлібороби" відмовилися відповідати. Демонстрація у Вінніпеґу була другим з черги виступом українців Канади. Перша демонстрація відбулася в Монтреалі, і брали в ній участь тільки українці, а не українці й росіяни, як було подано в „Свободі" за американськими газетами.

Польща й Чехословаччина збільшують торгівлю з Південною Америкою

Боґота, Колюмбія. — На зборах Економічної Комісії для країн Латинської Америки при Об'єднаних Націях промовляли, як запрошені обсерватори, представники комуністичної Польщі й Чехословаччини. Польський представник Павел Кот сказав, що його країна продала Арґентині в 1953 році товарів на суму 13,700,000 долярів, в 1954 році ця сума становила вже 38,400,000, а цього року має дійти до 60,000,000. Бразилія купила польських товарів в 1953 році на 3,600,000 долярів, в 1954 р. — на 10,000,000, а цього року ця сума має збільшитися до 20,000,000 долярів. Чеський обсерватор Карел Алмасі заявив, що торгівля його країни з державами Південної Америки базується на давній традиції. Чехословаччина може бути тривким ринком для товарів із держав Латинської Америки. Голова американської делеґації Гаролд М. Рендол заявив, що здорова економіка ЗДА запевняє добрий ринок для товарів із держав Південної Америки. ЗДА купують в державах Південної Америки річно товарів на 3,500,000,000 долярів. Цю торгівлю можна збільшити, бо ЗДА мають обнизити мито на закордонні товари.

Роздали стейтам понад три мільйони доз вакцини д-ра Солка

Вашингтон. — Служба Публічного Здоров'я роздала стейтам 3,348,000 доз вакцини д-ра Солка для щеплення тих шкільних дітей, які мають щепитися згідно з урядовим пляном. Кожний стейт має вирішити, скільки цієї вакцини має бути розділено між уряди здоров'я в окремих районах, а скільки можна буде її призначити до продажу в птеках і приватним лікарям. До 31 липня вакцину діставали тільки відділи Крайової фундації для боротьби проти дитячого паралічу. Стейт Ню Йорк дістав 230,904 доз. Висота цього приділу залежить від числа дітей в віці від п'яти до дев'яти років, які ще ненащеплені вакциною проти поліо. В минулому тижні було 2,279 нових випадків поліо, а від початку цього року — 14,140 випадків, це значить на 3,000 менше як в тому самому часі минулого року.

Демократи вибрали двох бувших секретарів рільництва для боротьби проти фармерської політики уряду

Вашингтон. — Голова Крайового Демократичного Комітету Пол М. Ботлер найменував двох бувших демократичних секретарів рільництва на членів окремої комісії, яка має підготовити плян атаки проти уряду президента Айзенгавера під час виборчої кампанії в найближчому році. Головою цієї комісії буде Клод А. Вікард, був. секретар рільництва за урядування Ф. Д. Рузвелта, а його помічником Трумана секретар рільництва Чарлз Ф. Бреннан. На зборах 19 вересня в Шікаго призначать решту членів цієї комісії, яка критикуватиме фармерську політику республіканського уряду. Ці збори відбудуться в тій самій залі, де 1952 року вибрали демократи своїм кандидатом на президента Адлея Е. Стівенсона, який і цього року промовлятиме на цій конференції, і, як здогадуються, заявить, чи погодиться 2-ий раз кандидувати. Плян зорганізувати окрему комісію для фармерських справ виник, після того, як уряд проголосив, що ціни на фармерські продукти від половини липня до половини серпня знову впали на два відсотки.

Ухвалено знову „стан облоги" для вдержання спокою в Буенос Айрес

Буенос Айрес. — Арґентинський конґрес прийняв прискоренням порядком закон про встановлення „стану облоги" в Буенос Айрес. В палаті депутатів цей закон був прийнятий 109 голосами проти 12 і в Сенаті, що в його складі є тільки пероністи, він перейшов одноголосно. Прийнято цей закон, щоб вдержати „мир і спокій" в три і пів мільйоновому Буенос Айрес. 12-особова опозиція в палаті депутатів голосувала проти закону, стверджуючи у виступах своїх представників, що замирення в країні можна добитися тільки повним додержуванням і пошануванням конституційних прав. Водночас заявила опозиція, що вона продовжуватиме далі боротьбу за мораль, справедливість, культуру і демократію в Арґентині. Прийнято закон після демонстрацій загального генерального страйку ведених перонистами робітників і після промови Перона, в якій він заявив посилену боротьбу з опозицією. Із прийняттям законом про „стан облоги" Буенос Айрес переходить під повну владу поліції і міністерства внутрішніх справ. Сподіваються, що водночас буде введена не тільки цензура преси, але й цензура телеграм і листів.

Роман Маринович дістав нагороду на Торгах стейту Ню Джерзі

П. Роман Маринович, власник української радіо-програми, що недавно започаткував теж телевізійну передачу з Нюарку, в стейті Ню Джерзі, одержав від організаційного Комітету для влаштування Стейтових Торгів в Трентоні, річну нагороду за свої радіо і телевізійні програми. В офіційному листі до нього з повідомленням про признання йому тієї нагороди, сказано буквально, що вона надана йому „за найкращу програму того типу впродовж минулого року. Ця нагорода є наслідком дбайливих студій і перегляду та є одностайним рішенням Комітету Для Радіо і ТВ на Стейтових Торгах Ню Джерзі". — Комітет Стейтових Торгів в Трентоні надає нагороди у постаті „Блакитної Стрічки Торгів". Стейтові Торги в Ню Джерзі є найстаршими в цілих ЗДА і святкують в цьому році свої 210-ті роковини. Вони будуть відбуватися в цьому році від 25-го вересня до 2 жовтня ц. р. на полях Торгів біля Трентону, Н. Дж.

В АМЕРИЦІ

● Обережно з грибами! 72-річний Сальватор Інґрісон, робітник з Йонкерсу назбирав грибів „поганок", яких сам назбирав, і помер від отруєння в шпиталі, а інші три члени його родини лікуються в шпиталі.

● Стейти Ню Йорк і Массачусетс домагаються видачі Елмера Вирка, якого агенти ФБІ задержали в стейті Північна Кароляйна. Цього злочинця поліція довший час шукала. Ню Йорк хоче його судити за вбивство, а Массачусетс — за втечу з тюрми. Департамент справедливости заявив, що Елмера Вирка треба видати Ню Йоркові, бо там він поповнив більший злочин, за який загрожує кара на електричному кріслі.

● Збройні сили ЗДА в місяці липні цього року становили 2,940,000 вояків, а в червні — тільки 2,935,107, отже число сил ЗДА збільшилося на 4,953 вояки.

● Бразилійський президент Жоао Кафе Фільо підписав закон про зміну виборчої ординації. Нові вибори відбуватимуться подібно до виборів у ЗДА.

● 51-річного Роберта Івенса з Смитвілл, Тен., вжалила оса і він від цього ужалення помер.

● Два американські лікарі ствердили, що збільшене вживання антибіотиків (пеніциліну, сульфаніламіду) може спричинити пістряк. Ці антибіотики загальмовують в організмі нормальну реакцію проти пістряка.

● В Нюпорті, Ровд Айленд, суд ствердив, що княгиня Аллісі Де Коцебу, яка недавно померла, залишила масток вартости 20,113,295.07 доляра.

● Другий чоловік Юни Шмідт, лісоруб Алфорд Файн, який одружився з нею, коли Шмідт перебув у тюрмі, став знову парубком, бо Юна повернулася з першим чоловіком. Він спакував свої речі і від'їхав своїм причіпним вагоном, щоб його не бачили знайомі люди.

● Державний секретар Дж. Фостер Доллес заявив, що він має дозвіл на револьвер, що його тримає на пам'ятку своєї подорожі до Центральної Африки в 1917 році. Досі він ніколи не вживав цього револьвера, але постійно відновлює ліценцію на нього.

● На прийнятті в честь японського міністра рільництва, віце-президент Ричард М. Ніксон, між іншим сказав про „вугілля", а японець переклав це словом „вино з рижу". Віцепрезидент сказав, що вчити японських рільників рільництва — це те саме, що їхати до Нюкаслу із вугіллям. Японський перекладач переклав це реченням так: „Це те саме, що їхати до Наді з рижевим вином". (В Наді в Японії продукують вино з рижу).

В СВІТІ

● Марґарет Труман, донька кол. президента ЗДА, подорожує по Европі і всюди стрічається з доказами своєї популярности. В американських часописах появилась світлина, як її обскочили дівчата й юнаки на пляжі Лідо біля Венеції з проханням, щоб вона роздала їм свої автографи.

● У столиці Марокко, Рабаті, назустріч новому французькому генеральному резидентові в Марокко, генералові Лятурові вийшов також великий везир Мохаммед Ель Мокрі, який має 105 років. Кілька днів тому цей глибокий старець вернувся з французької Рів'єри, де у місті Е-ле-Вен він переговори з французами про дальшу долю Марокко.

● Південно-корейська влада наклала на чужинецьких купців і промисловців такі високі податки, що 50 американських фірм проголосили ліквідацію своїх бізнесів. Американські чинники запротестували проти таких високих податків, але південно - корейський міністер фінансів заявив, що хто з чужинців не хоче платити визначеного податку, той повинен виїхати з країни.

● Чотири американські студенти теології, які, подорожуючи по Середньому Сході, дісталися в Єрусалимі до в'язниці в Сирії, схоплені у прикордонній смузі близько Ізраїлю, прибули до Істанбулу з подряпаними обличчями і ґудзами на голові. Сирійські вояки тяжко побили їх, і вони лише чудом врятувались від розстрілу, що загрожував їм, як „ізраїльським шпигунам". Їх випущено на волю після інтервенції американського посла.

● В цілій Голляндії святковано в минулу середу 75-ліття колишньої королеви Вільгельміни, яка, після 50-річного панування, зреклася в 1948-му році престолу на користь своєї доньки, теперішньої королеви Юліяни. Вільгельміна, яка від часу своєї резиґнації не забирала ніколи голосу в публічних справах, звернулась недавно з закликом до голляндських автомобілістів, щоб вони „прийшли до розуму" й перестали наражати на смерть своє й чуже життя. Наслідком цього появились на голляндських шляхах нові дорожні знаки та склики перестороги.

● Грецький міністер закордонних справ Стефанопулос запротестував на конференції представників Англії, Греції і Туреччини в Лондоні, щоб справа Кипру вважалася надалі за „внутрішню" справу Англії, бо вона, мовляв, стала міжнародною. Він зажадав для мешканців Кипру права самовизначення через плебісцит, а у відповідь на заувагу про стратегічне значення Кипру для всього Близького й Середнього Сходу заявив готовість Греції признати Англії право на летунсько-морські бази на терені Кипру і Греції. Зрештою, сказав він, військова вартість бази завжди залежить від настрою місцевого населення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

LABOR DAY

У 1882-му році, в перший понеділок вересня уперше появились на вулицях американські робітники, щоб заманіфестувати свою силу і свою важливість, як будуючої кляси в рямцях нації і держави. Від того часу йшла посилена акція за те, щоб це свято стало загальнодержавним. 28 червня 1894 року Конґрес прийняв закон, який встановив перший понеділок вересня як обов'язкове державне свято, і до 1928 року всі стейти (з вийнятком Вайомінґу) цей закон ратифікували. Але це тільки формальні дати, які не виявляють усісї величі цього традиційного святкування. Воно охоплює тепер увесь американський світ праці, що зумів краще, як інде, поєднати працедавців із працюючими і вселити в одних і других таку глибоку свідомість спільного інтересу і взаємної залежности, що американський робітник здобув собі найбільші у світі станово-професійні права й найвищу життьову стопу, оперту на найвищій винагороді, а американський працедавець орудує найбільшим у світі капіталом, що творить у самій Америці й поза нею чимраз нові варстати праці.

Є у широкому світі багато високоупромисловлених країн з відомими й славетними центрами важкого й легкого промислу. Але мабудь ніде у світі не можна знайти кращого прикладу на той просто неймовірний розвиток, що його переходила робітнича верства від часу, коли винахід парової машини дав поштовх до створення новітнього промислу. Сьогодні не пара, а електрика є погінною силою мільйонів варстатів і машин. Завтра стане нею атом. З розвитком техніки щораз вперед поступає механізація продукції. Але покищо нема ще роботів, які заступили б людей, що працюють при станках, — а коли б навіть вони колись появилися, то винайде їх людський ум і продукуватимуть його людські руки. Бо людина ніколи не переведеться ані в сфері духової, ані в сфері фізичної праці. І оце власне в перший понеділок кожного вересня людина праці святкує „свій" день. Вона маніфестує тоді свою відданість праці, не тільки, як джерелу свого матеріяльного добробуту, але як підвалині всього земного життя, на якій сперті творчість і поступ.

Імпонуючі числа американського робітництва. Статистичне бюро при департаменті праці у Вашинґтоні оприлюднило недавно, що в червні цього року число зареєстрованих працівників переступило 64 мільйони. У тому числі працює 20.204,000 жінок. Найбільший союз робітничих юній, Американська Федерація Праці, нараховував у 1954-му році 9.605.840 робітників, Конґрес Індустріяльних Організацій — 6 мільйонів, а різні незалежні юнії разом — 2½ мільйона. Це дає могутню армію близько 18 мільйонів зорганізованих в юніях робітників. Як виказали недавні договори в автомобільному й стальному промислах в ЗДА, американські робітники не задовольняються вже існуючими умовинами праці й винагороди, а змагають до щораз дальшого поліпшування своєї долі, при чому знаходять зрозуміння у світі працедавців, які знають, що видайність праці і якість продукованого товару залежать у першій і вирішній мірі від настрою працівника, від того, щоб він вкладав у працю не тільки механічні порухи рук, але й своє серце, свою душу, щоб ставився він до праці не з ненавистю невільника, а з любов'ю співтворця.

І тому американський Лейбор Дей має характер спонтанного вияву радости і вдоволення світу праці. Тому працюючий люд маніфестує в цей день свої почування розвагами, прогулянками, пікніками, спортовими змаганнями і всякими видовищами. Це один із найдовших в році „вікендів", що їх використовується для відпочинку. Це не тільки робітниче, але загальнонаціональне свято, яке охоплює буквально все населення країни. Яка ж різниця між американським Днем Праці і першотравневою казьонщиною в країні, де пролетаріят ніби виконує диктатуру, а фактично ту диктатуру виконує кліка партійних експропріяторів! Там на 1-го травня парадує військо на Червоному майдані у Москві і лунають погрозливі промови, — тут живі люди користають із радощів життя. Різниться американський День Праці також від першотравневих святкувань в усіх інших країнах, де одна лише соціялістична партія — конкуруючи з комуністичною, — покликається на постанову 2-го Інтернаціоналу з 1889 року і посягає на монополізацію цього свята для себе, так само, як на монополізацію всього робітничого руху. Тут, в Америці, „Лейбор Дей" не має найменшого ані партійного ані клясового штампу, як не може мати його сама праця і само життя. Цей день з однаковою радістю святкують робітники і працедавці, святкує його вся країна, весь народ.

СВІТ ПРАЦІ У ЗДА

Америка — це зразок країни, де соціяльний добробут і політичне значення побудовані на праці. Високий стандарт життя американського суспільства — це не наслідок колоніяльного господарства, як це було в деяких европейських країнах, але вислід тієї загальної праці, яка стала символом американського суспільного життя.

„Пролетаріят", який зродився, як наслідок епохальних змін у продукції і господарстві, рекрутувався у ЗДА не лише з сільсько-господарських шарів, але й поповнювався великим напливом імігрантів. Доля цього пролетаріяту спершу однакова, як в Европі. Згідно з конклюзіями Маркса і Енґельса, праця цього пролетаріяту втратила індивідуальні прикмети. Робітник став лише додатком до машини, яка надавала сили і темпу самій праці. Один із молодих економістів характеризує наростання робітничої сили на історії міста Ґері в Індіяні. Це місто молоде, йому п'ятдесят років. І виросло воно завдяки індустрії. Мануфактурні і залізні фабрики притягали до цього міста робітників. Навіть спосіб розселення перших мешканців Ґері вказує на типові соціяльні відносини. Далеко від фабрик височіли панські будівлі „менаджерів", недалеко фабрик будували самі фабриканти доми для „форманів", а найнижчий сорт робітництва, головно негри ,скупчувався у ґетті, в долішній частині міста.

Той же економіст підкреслює велику — і часом і людською снагою — працю робітника. Він каже, що один з його товаришів (цей економіст сам працював у фабриці) сказав йому, що свого батька в дитинстві він рідко коли бачив, бо він або працював, або спав. На інше у нього не було часу.

Нині становище зовсім змінилось. Хоч праця робітника зв'язана з машиною, але продукція збільшується не часом і напругою робітника, а вдосконаленням машини. Завдяки цьому вдосконаленню праця робітника — хоч монотонна — облегшується. Працею, що досягла високого рівня, робітник здобув позицію в суспільстві. За неї він може мати не лише добре, але й вигідне життя. Пересічний робітник є власником дому із шести кімнат, власником авта і інших люксусових набутків, як телевізор та ін. Робітник має змогу присвятити повну увагу рідні. Він посилає дітей у школу, цікавиться проблемами суспільного життя, спорту, ба навіть політичними проблемами. У місті Ґері велика кількість фабричних робітників — побіч своєї праці у фабриці — заанґажована у „бизнесі" (кіоски, пральні, споживчі крамниці та ін.). Пересічно кожний робітник не лише цікавиться спортом, але і сам управляє спорт, навіть такий колись вибагливий, як теніс. Про участь робітників у суспільному житті вказує їх зорганізованість у юніях, які ще тому двадцять років мали 3,500,000 членів, а сьогодні — понад 17,000,000. Робітники займаються політичною діяльністю і поза юніями, в політичних партіях, а через участь у бизнесі та працю в партіях нав'язують контакт з іншими суспільними групами, і в такий спосіб затирають різниці між тими суспільними групами. Про добробут робітника вказує така дрібниця, як розвага дітей із кониками (званими „поні"). Колись такого „поні" міг мати лише великий багач. Сьогодні робітничі діти мають змогу їздити на поні, і це зовсім звичайна річ.

Життя світу праці у ЗДА змінилось, і це заслуга саме цього світу праці. Правда, робітник не став безжурний. Є проблеми, які його тривожать. Багате життя витягає в декого весь заробіток і заганяє його в борги. Також затяжна хвороба приносить катастрофу робітникові. Загрозою може бути й небезпека економічної ресесії. Але, якщо зважити всі здобутки американського робітника, то він справді має забезпечене життя, хібащо зайде якесь непередбачене велике нещастя. Останні соціяльні здобутки робітника дають йому змогу дивитись спокійно в майбутнє і на час безробіття, і на час старости.

Т.

ВТЕЧА З „РАЮ"

Західньо-німецька преса з останніх днів серпня доносить, що з совєтської зони Німеччини тікає щодня на Захід понад 500 людей, з чого тільки в липні втекло 4500 юнаків від „добровільного" набору до т. зв. „фольксполіцай". Інші тікають тому, що після Женевської конференції втратили надію на скору зміну режиму в своїй батьківщині.

З комуністичної преси Східньої Німеччини виходить, що уряд і партія не беруть собі надто до серця втечу „цивільного" населення, але вони б'ють на сполох з приводу втечі молоді, яка, „не розуміючи небезпеки для батьківщини, тікає до імперіялістів". Зокрема, орган компартії „Ноєс Дойчлянд" виповнює свої шпальти пропаґандивно-аґітаційними закликами, намовами та погрозами на адресу всіх тих, хто не має охоти вступити до „фольксполіцай", і тих, що в цих „саботажах" помагають. Окрему увагу звертає цей орган на жіноцтво, яке не розуміючи, що держава перебуває „в найбільшій небезпеці", відмовляє своїх синів, братів та чоловіків від військової служби.

Найбільше непокоїть німецьких лакеїв Москви факт, що в „народній поліції", в наслідок того, що частина „поліцаїв" відійшла після дволітньої служби, постали діри, яких нема чим залатати. І тому на п'ятому конґресі „FDJ" (Фрайєс Демократіше Юґенд — східньонімецький комсомол) ухвалено постанови під знаком служби в згаданій військовій організації. Ще перед цим конґресом тодішній міністер внутрішніх справ і член політбюра німецької компартії Віллі Стоп заявив, що вербування до „фольксполіцай" є „найважливішим завданням". Тому, що ;„добровільности" не можна покласти на дійсно добровільне вирішення молоді, на згаданому конґресі в Ерфурті додано до ухваленого (хто проти цього?) статуту параграф, який службу в „ФДИ" тісно в'яже зі службою в „фольксполіцай". В згаданому параграфі (XI) сказано, що служба в „фольксполіцай", є „почесним обов'язком" кожного члена „ФДИ" і що кожний мусить бути готовий „принести особисті жертви".

Ухвали ухвалами і параграфи параграфами, але вже на згаданому конґресі партійні бонзи гірко нарікали на нехіть молоді служити в армії, внаслідок чого уряд почав застосовувати чимраз брутальніші методи, а комуністична преса, примушена виступити на своїх сторінках з протарґументами у відношенні до арґументів неохочих служити.

У першу чергу преса взяла „на мушку" робітничу молодь, яка не хоче проміняти робітничого станка на „народно-демократичну" казарму. Партійний орган „Ноєс Дойчлянд" починає дискусію з фаховим робітником Гансом, який заробляє 600 марок на місяць (120 західньо-німецьких марок або 30 долярів). Він заощадив собі дещо грошей і купив мотоцикл, яким разом із своєю судженою хоче їхати на відпустку. Але одного дня приходить до нього підстаршина з „фольксполіцай" і секретар фабричної організації „ФДИ", щоб завербувати на військову службу. Ганс не виявляє охоти і радиться з своїм майстром, „старим, досвідченим робітником", який починає з московського кінця: „Так, твоя машина прекрасна, але що являв би собою твій мотор без нашої фабрики, де ти заробляєш добрі гроші? Без нашої робітничо-селянської влади тобі так добре не поводилося б. І коли я думаю про мою молодість та про військову службу капіталістам... Це все — нашу Батьківщину, нашу народну фабрику, твій мотоцикл — мусиш ти захищати проти клясового ворога". Ганс, — так кінчиться ця московська казочка — „був дуже вдячний своєму майстрові і послухав його ради. Він вступив на службу до війська і через два роки з ще більшою радістю буде їхати мотоциклом разом із своєю Гельґою на відпустку".

В дійсності виглядає все зовсім інакше, як змальовує цей казковий Гансів майстер. Є навіть такі випадки — з обуренням заявляє східньонімецька преса — як от виступ селянина Берманна з Шлямав на окружному з'їзді делеґатів н а ц і о н а л ь н о г о фронту в Бельціґ, який заявив, що в Західній Німеччині ніхто про війну й не думає. Тут, мовляв, треба оставити осуд партії і не висувати пацифізму на видне місце. Зокрема, належить пояснити, що „кріс не є рівний крісові". Бо в руках імперіялістів є він інструментом убивства, а в руках вояка народної армії — знаряддям оборони батьківщини.

Не малі клопоти мають урядові та партійні ступайки із студіюючою молоддю. В дискусіях із студентами високих шкіл, і то не тільки з тими, які походять з „міщанських" кол, але й з тими, які через „робітничі та селянські" курси знайшли доступ до університетів, образ представляється невесело. В найкращому випадку вони зґоджуються служити в „народно-демократичній" армії аж після закінчення студій, і то лише тоді, коли „Аденауер почне дійсно інтенсивно зброїтися".

Уряд і партія розуміють краще — пише преса, — чи і коли ви маєте служити в армії. Хто зрештою уможливив вам студії, як не уряд та партія? Що стоїть попереду: твої еґоїстичні інтереси, чи інтереси сотень тисяч трудящих? Пам'ятай про Зою Космодем'янску, яка покинула науку і пішла в партизани, щоб боротися за батьківщину ,коли їй загрожувала небезпека... Це є також твоїм обов'язком, бо одного дня може бути запізно...

Тепер кожному стане ясно, чому протягом одного тільки місяця тікає на Захід 4500 юнаків і чому уряд Піка ні за яку ціну не хоче вільних виборів.

Нестор

АБОНДАН

До Абондану від Парижу треба їхати автокаром коло двох годин. Автокар спиняється просто перед парком, у якому стоїть будинок, призначений бути притулком для старих і немічних еміґрантів. Цей будинок був колись королівським літнім палацом. Протягом століть не раз його перебудовували, аж поки він дістав свій теперішній архитектурний вигляд — у стилі барокко. Туди, кажуть, приїздила з своїми дітьми нещаслива королева Марія Антуанетта, перед революцією 1789 року; тут було весело, бо навколо — чудовий парк, а далі ліси і поля. В парку ростуть вікові дерева: ось пишний бук, з темночервоним листям, далі кедри з широко простертими вітами і срібними горіхами, що доспівають на сонці, далі тополі, клени.

Оглядаємо палац і його прибудови. Чисто, гарно і просторо в цілому комплексі будинків, що з'єднані між собою довгою верандою, де міститься їдальня на 120 осіб. Взимі у цьому домі мусить бути тепло, бо всюди видно радіятори для парового огрівання.

Мешканці Абондану, хто має силу і охоту, заводять власне господарство біля парку. Ті, що люблять огородництво, мають свої грядки де ростуть помідори, сині баклажани, капуста, морква перець, буряки, петрушка і всяке інше зілля. Тут ось десяток вуликів, де гудуть працьовиті бджоли, зносячи медовий взяток з цвіту в лісах і на полях. Один українець, п. О. — любитель городництва, завів на своїх грядках навіть штучний дощ, для поливання, коли настане посуха. В одному куточку притулилося птахівництво столітнього священика — грузина: він розводить, зокрема, фазанів, що сяють усіма барвами веселки. Щоб фазани не вилетіли на волю, власник огородив їх густою дротяною сіткою не тільки з боків, але зробив для них і сіткову огорожу зверху.

Хочемо оглянути церкву, призначену для різних християнських віровизнань. Мешканці Абондану вклали в цю будову багато праці. Малярі дали образи святих у різних стилях. Українець п. Мусієнко подарував храмові образ Діви Марії, який він сам вишив заполоччю і обрамував вишивкою — „хрестиком". Це — свого роду український ґобелен.

Під час обіду зустрічаємось з давніми знайомими і заводимо нові знайомства. Тут ветеран української визвольної боротьби, колись член Центральної Ради в Києві Григорій Д. Довженко. Він уклав всю свою енерґію після другої світової війни на те, щоб відновити бібліотеку імени С. Петлюри в Парижі яку розграбували німецькі нацисти. Іван П. Рудичів, колись суддя в Катеринославі, діяч Революційної Української Партії, — „ходяча енциклопедія", бо знає тисячі українських людей (живих і мертвих), що визначилися в українськім відродженні.

Заходимо в майстерню до п. Яценка. Він — і „старий" і „новий" еміґрант. Мав у Будапешті дім і підприємство, але з нудьги за рідним краєм рішив 1932 року поїхати додому, на Харківщину. Пережив страхіття голоду 1933 року, а пізніше був висланий на Далекий Схід. Перед війною його випустили на волю, а під час війни він знов попав на еміґрацію. Він добрий майстер-токар, і, хоч нездужає на серце, зробив собі майстерню, в якій виробляє різні речі з дерева. П. Яценко зважає за чудо, що врятувався, коли був в СССР.

В Абондані зустріли ми п. Якимчука, письменника оріґінального стилю. Він відтворює українські народні міти, оживляє призабуті слова і творить нові, добре знає і любить українську народну пісню. На жаль, права рука йому мало служить, старість приносить усякі невигоди. Заходимо до д-ра К. Гварджаладзе, визначного діяча грузинської еміґрації. Він засвій недобрий вплив на серце.

Абондан стоїть у постійному зв'язку з світом, бо всюди чути голоси і музику через радіо.

Тихо, тепло, затишно і спокійно в Абондані. Цю тишу перериває деколи спів хору на похоронах. То прощаються мешканці Абондану з тими, яких взяла Вічність до себе.

Одна невигода Абондану — це невидимі комахи — „авти". В липні й серпні авт живе в траві і залазить під шкіру людини, від чого тіло дуже свербить. Але це скоро минає. Тому не радять ходити по траві в липні й серпні.

Sequanus

ПЕРЕДОСІННЄ

Ще осінь листям не захрясла,
А літо вивершили вже —
І пахнуть полем повні ясла
У теплій тиші конюшень.

Сади ясніш. Сади замовкли.
Лиш дзвінко яблука падуть
На вбиту стежку, бризнуть соком
І в листі — шелесті заснуть.

Отак і дума — рясно - рясно,
Мов плід у голові моїй
Наллється десь і тихо брязне
На непробиту стежку мрій.

Вже бачу я: моя дорога
Через поля, через луги
Із цього обрію ясного
Ізнову топне у сніги.

Та там, в снігах, коли розкритий
Умре в хуртовинах садок, —
Все також будуть соковиті
Жовтневі яблука думок.

Василь Мисик.

НА ТЕМИ ДНЯ

В офіційних колах у Вашинґтоні — як подає американська преса, — зацікавлені дуже провідником совєтської „хліборобської" делеґації Володимиром Мацкевичом, зокрема його дипломатичними здібностями, що він їх виявив не тільки в зустрічах з американськими фермерами і фермерськими дівчатами, але і в тому, що завжди і в кожній ситуації зумів підійти до американського способу думання і коли треба покликувався на тексасців, то знову ж вчився грати в ґольфа, то вкінці в сальонах совєтської амбасади у Вашинґтоні зачаровував дипломатів і кореспондентів своєю увічливістю. Дехто передбачує навіть, що він займе високе становище в совєтській бюрократії. Це мабуть не далеке від правди, коли зважити, що Мацкевич має чималий вишкіл і досвід в чекістській чи пак емведівській службі і що тільки люди з таким досвідом можуть зайняти такі чи інші високі становища в СССР.

***

Захворів важко комуністичний президент Чехословаччини Антонін Запотоцький. Дістав серцевий напад після одного з надзвичайних засідань чехословацького уряду. Запотоцький має 71 рік і вже хворів минулого року на „заколоти в циркуляції крови" і „слабість серця", як подавали тоді офіційно комуністичні комунікати. Лікують Запотоцького найкращі чехословацькі лікарі і покликано до нього з Москви лікарів спеціялістів — тих самих, що лікували безуспішно його попередника Ґотвальда. Треба думати, що Запотоцькому довго вже не жити, — на людській бо мові покликати до когось московських лікарів спеціялістів визначає — допомогти хворому перейти успішно на той світ... Комуністична „слабість серця" кінчається завжди катастрофою.

***

Сопоти (по німецьки Цоппот), місцевість коло Данціґу, була за Польщі до 1939 року Монте Карльом Східньої Европи. Сюди приїздили різні багатії і достойники грати на рулеті, програвали свої платні і дієти й інколи виґравали одну-дві тисячки злотих. Після німецької окупації і з приходом польської комуністичної влади касино гри в Сопотах зліквідовано, не випадало бо „робітничим" партійцям вдержувати при житті таку буржуазну і капіталістичну установу. Круп'є пішли працювати по фабриках і Сопоти стали відпочинковою оселею для робітників. Але тепер — як подає тижневик „Ю. С. Ньюз" — Сопоти вернулися до давньої слави. З'явилися знову не тільки круп'є, але і грошовиті гості, готові пробувати щастя в газардовій грі. Тільки новими гістьми сьогодні вже представники совєтської буржуазії, совєтські достойники і капіталісти, що доробляються на тяжкій праці ув'язнених громадян і невільних колгоспників.

Ст. Самійленко

ДНІ СЛАВИ

14

Завтра їду на відпустку додому. І на мене прийшла черга відірватися від кошмарної дійсности. Старшини пропонують мені у позику гроші. — Вернешся, то віддаси, — кажуть, — а в дорозі пригодяться. Беру, бо своїх обмаль.

Харків. Тут залишаюся на два дні. Моя знайома з Ровеньок уже студіює у харківському університеті. Гріх не відвідати. З жалем сиджу уже в поїзді в Харкові, а тут ще більше додають дівчата, що з плачем стоять на пероні.

Додому приїжджаю несподівано. А дома! Батьківщино ти моя мила! Бачите, — моїй бабуні було затісно жити в селі на чотирьох десятинах левади. Вона перевелася за село на леваду в 10 десятин. Дід (покійний) побоювався туди виноситись, казав, що там і вовки їх з'їдять. І справді, по перенесенні туди вовки вночі у вікна заглядали. А бабуня докоряла йому, що не хоче переноситись, бо до сусідів буде далеко ходити, на чужих молодиць зазирати, та слину від того по вусах розтирати.

Перенеслись. Садок залишили більший, як на дві десятини. Подвір'я таке залишили, що могло б на ньому стати і завернутися кількасот підвод, і то все на те, щоб було куди гостям заїхати, як будуть женити сина (мого батька) та дочок заміж видавати. А на тому подвір'ю зі сто столітніх дубів, як у раю!

Як я довідався тепер від своїх небожів, що жили під совєтами й утекли разом з німцями, то усі ті дуби большевики без потреби зрубали, сад знищили, а мого брата вивезли на Соловки за те, що був порядний господар та гарував на господарстві від ранку до ночі. На Соловках він і загинув з голоду, а вся його родина тинялася по всіх усюдах, бо дома жити не було можна.

Під'їжджаючи до родинного дому (узяв я в місті візника), бачу в рові, що відділяв леваду від дороги, двох хлопчиків, що ловлять жуків. Придивився ближче і пізнав, що це сини моїх братів, один років 4, другий років 3 з половиною. Вони побачили мене, повилазили з рову, підійшли до мене. Я казав їм сідати на візок, підвезу їх.

Їдучи, розпитували, звідки їду, а коли дізналися, що з війська, питали, чи не зустрічав де їхнього дядька, тобто мене. — Ні, сказав я їм.

Злізли вони з брички і відчинили наші ворота, аби візник міг в'їхати на подвір'я і дати коневі відпочити. З міста було до нас 10 верстов. Моя мати була саме тоді на ґанку. Побачила мене і з плачем прибігла та впала в мої обійми. А небожі стояли побіч, приглядалися, а далі стали казати: — Казав, що нашого дядька там не бачив, а то він сам і є, наш дядько. — Та кинулись мене обнімати. А собаки, аж чотири їх було, що спочатку гавкали, поприсідали, стали крутити хвостами і приглядатися тому привітанню.

По першій зустрічі з батьками і ріднею пішов я на село. На селі погані чутки. Незадоволені гетьманською владою. Хоч у нашому селі не було дідича, а тим самим не було „грабуй награблене", але від часу до часу заїжджали „карательні загони" та під різними претекстами робили бешкети.

Люди чекали і надіялися якоїсь зміни.

Приємно дома, та треба їхати до полку. Один місяць пройшов так непомітно! Такий чудово-приємний місяць, та такий короткий!

В полку все занепокоєне. Говорять, що командир полку, полк. Люб'яницький навмисне ще тримає полк на місці, хоч ніби був наказ від уже нової влади, „Директорії", вирушити на Харків. А ми стоїмо. Шепчуть, що командир полку навмисне так робить та що при нагоді хоче віддати полк денікінцям. Як пізніше виявилося, все те була неправда, але в тодішніх часах і обставинах то було щось: недалеко денікінці — ворог. А ще ближче большевики, які за донесеннями нашої розвідки саме гуртували свої сили і готовилися до наступу на нас.

Гурт старшин-ініціяторів постановив заарештувати полк. Луб'яницького та просити наказів зі штабу Дивізії.

Спроба заарештування не вдалася, бо полк. Луб'яницький, видно кимось попереджений, втік зі свого приміщення, а далі і з місця розташування полку в той час, як старшини, на чолі з сотником Колісником, оточили його мешкання і шукали за ним, щоб його заарештувати.

Відступ полку з кордону в напрямку: Уразово, Харків, Лозова

Згідно з наказом полк вирушив на станцію Уразово. Большевики скупчуються на ст. Валуйки та стають все аґресивніші.

Полк збирається в селі Олександрівка і вирушає. Командиром полку призначений сотник Степан Лазаренко, старий Богданівець, досвідчений в боях і відважний старшина, один з засновників полку, разом з полковником Капканом. Був нагороджений за відвагу в боях, ще в російській армії, „георгієвською зброєю" (шабля з позолоченою рукояткою та з емальованим георгіївським хрестом на ній і георгіївським „темляком"). На станції Уразово живемо у вагонах, а в сторону станції Валуйки виставлена застава з кулеметами і висилають туди кінні стежі. Іноді вночі відходив з нашого боку на станцію Валуйки паротяг і один вагон, а в ньому наші „очайдухи", які не раз були на самій станції Валуйки, що була зайнята большевиками, та виривали звідтам без бою полонених. Такі „випади" особливо вдавалися пор. Жидіку, що був уже командиром сотні.

В довколишніх до станції Уразово селах, ще під час 1-ої світової війни, усі господарі шили чоботи для російської армії і багато з тих чобіт залишилося по селах, бо російське постачання не забрало їх. Господар нашого полку, Коха, поробив заходи, аби більшу кількість тих чобіт міг закупити наш полк. А що наша господарська частина була вже на станції Куп'янськ, а з нею був теж і господар полку Коха, то командир полку Лазаренко доручив мені гроші, щоб я пішов до села Уразово, де були звезені чоботи, заплатив за них, а чоботи привіз селянськими підводами до полку. З трьома козаками, усі з торбами грошей, вийшов я зі ст. Уразово.

Не доходячи до місцевого базару, бачу, що місцева „наволоч" розбирає рушниці і набої з фіри, яка стоїть на вулиці. Зорієнтувавшись, в чому справа, завертаю до станції.

При вході на станцію одному козакові розмоталась „обмотка" на нозі і він задержався біля самих дверей двірця, аби її поправити, а ми ввійшли до середини.

Тільки зачинились за нами двері, коли чуємо несамовитий крик. Глянули у вікно і побачили, що три большевики колять багнетами того нашого козака, що залишився поправити обмотку.

Ми до поїзду, а поїзд уже рушає ,бо большевики з-за паркану, що відгороджував від станції склад з вугіллям, відкрили по ньому вогонь. Ми здоганяємо поїзд і біжимо під кулями рядом із ним. Поїзд відходив поволі. А направо від станції розгорівся запеклий бій між большевиками й одним нашим курінем, що з кулеметами вийшов їм назустріч. Та большевиків було більше, по їхньому боці була перевага і наш курінь почав з боєм відступати до поїзду. На невеликій віддалі від станції поїзд станув. Тут у бою, за кулеметом, був ранений пор. Сафонів.

На станції Уразово нам немає можливости вдержатися, бо ворог сильніший. Відходимо на станцію Куп'янськ. Тут прилучається до нас наша господарська частина і звідси, згідно з наказом, відходимо на станцію Чугуїв.

В ОСТАННІЙ ПОВЕНІ У СХІДНИХ СТЕЙТАХ БАГАТО УКРАЇНЦІВ УТРАТИЛИ ДАХ НАД ГОЛОВОЮ І ВЕСЬ СВІЙ ДОРОБОК! ДОПОМОЖІТЬ ЇМ СТАТИ НА НОГИ ЗНОВУ! ДОПОМОЖІТЬ БРАТОВІ! СКЛАДАЙТЕ ПОЖЕРТВИ НА ДОПОМОГУ ПОВОДЯНАМ-УКРАЇНЦЯМ!

Пожертви висилати на адресу: "SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЮВІЛЕЙНІ ТОРЖЕСТВА В СТЕМФОРДІ, КОНН. З НАГОДИ 1000-ЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА НА УКРАЇНІ

Ювілейні Торжества, які величаво започатковує Український Католицький Екзархат з нагоди тисячоліття християнства на Україні в дні 5 вересня ц. р. в Стемфорді, Конн. зрушили живо всю українську спільноту в Америці, а також і католиків інших обрядів. Голова Ділового Комітету єпископ Кир Амвроз Сенишин, у відповідь на повідомлення про ті Ювілеї одержав і кожного дня ще одержує листи з привітами і ґратуляціями від різних достойників Католицької Церкви, від кардиналів почавши, в яких прекрасно виявлене розуміння цього Свята.

Кард. Стріч з Шикаґо пише до Владики Кир Амврозія ось тими словами: „Ваша Ексцеленціє! Я Вам дякую за листа з дня 11 серпня в якому інформуєте мене про святкування в дні 5 вересня 1955 в Стемфорді, Конн. під патронатом Українського Католицького Екзархату в ЗДА з нагоди тисячі літ, які проминули від часу, коли св. Ольга, Княгиня України, прийняла св. Хрещення 955 р. в Києві і стала знаряддям в руках Всемогучого Бога до навернення її народу до св. Церкви. Коли глянемо назад на це тисячоліття, наші серця наповняються благодаренням, ми вдячні українським католикам за їх будуючий приклад в їхньому прив'язанні до св. Церкви і в їхньому католицькому житті. Сьогодні ми щасливі, що маємо 400,000 тих добрих католиків українців в ЗДА, які прославляють Господа у їх власному історичному Візантійсько-Слов'янському обряді. Тут вони збагачують Церкву нашої Держави. Щось болюче однак огортає нас всіх, коли ми святкуємо це Тисячеліття. Там за залізною заслоною, на українській землі Церква є переслідувана і тисячі українських католиків не будуть радуватись нагодою святкувати це важливе тисячоліття в їхній історії.

Коли ми тут в ЗДА тішимось свободою релігійних практик та є з ласки Божої льояльними католиками, ми здаємо собі справу з повинностей до наших братів в Україні, які тепер є переслідувані і їм відмовляється природного права практикувати їхню релігію згідно з бажанням їхньої совісти. Коли будете співати торжественну св. Літургію в дні 5 вересня та чудові молитви Вашої Літургії та будете дякувати Господеві за його благословення і ласки, Ви будете співати теж повну скорби молитву, благаючи Господа в Його милосерді і доброті, щоб благословив наших братів з їхніми єпископами і священиками в Україні і щоб приспішив той день, коли вони знову будуть мати змогу в цілій славі і величі їхньої Літургії молитись і славити Господа свобідно та будуть могти бути прикладом в їхньому католицькому житті для цілого світу. Ми мусимо собі усвідомити, що наші терплячі брати, які для нас сьогодні такі близькі в Церкві в їхній постійності і побожності до св. Церкви, вони дійсно збагачують Церкву так, як колись збагачували Церкву мученики. Якщо ми вдячні Всемогучому Богу за всі блага, якими Він нас обдарував, то ми не можемо забути того, що ми ті блага одержуємо бодай у великій мірі у відповідь на молитви наших братів в Україні, Церква завсіди мусить мати свої Голготи і після Голготи слідує неділя Воскресіння. У злуці зі Святими, наші терплячі брати багато нас спомагають і коли ми молимось за неділю Воскресіння для них — ми дякуємо тим Господеві за ті благодаті, які вони спільно зі Спільнотою Святих роблять для нас. Нехай мені буде вільно подякувати Вам і Архієпископові Богачевському за влаштування тих торжеств і звернення нашої уваги на це важне Тисячеліття. І буду з Вами духом і як Ви будете співати Ваші прекрасні Літургічні моління, я є певний, що Господь зішле своє благословення на Вас, Ваш нарід і зливе теж свої обильні і чудесні дари на наших терплячих братів в Україні. Кард. Стріч, Архієпископ Шикаґа".

Знову Кард. Муні з Дітройту, пише так: „З подивом для геройської вірности Ваших братів для св. Віри на рідних землях — єпископів, священиків і вірних, які находяться під найбільш нечуваним і брутальним в історії намаганням видерти їм віру — єднаюся з Вами в св. молитвах, щоб через ласкавість Господа і за заступництвом св. Ольги запанувало вкінці право і затріюмфувало над силою, бо тільки в такий спосіб може запанувати тривалий мир". Свої ґратуляції прислав теж кардинал Спелман, кард. МекЕнтайр з Лос Анджелес. Повні глибокого змісту, сердечности і знання нашої історії та ситуації є листи від Архиєпископа Кушінґа з Бостону, Аріхієпископа О. Бойле з Вашинґтону, архиєп. Гартфорду, єпископа з Питсбурґа (латинського обряду) та інших. Окремо треба відзначити ювілейні привіти від наших Єрархів з Канади.

Програма ювілейних торжеств є така: В понеділок 5 вересня о год. 8, 9, 10, Читані Служби Божі. Год. 11-та Архиєрейська С. Б., яку в сослуженні численного Духовенства відправить Преосв. Кир Амврозій. Співати буде 5 хорів, які виконуватимуть твори найкращих композиторів. О год. 2-ій після полудня буде спільний обід, під час якого будуть відчитані привітальні телеграми від св. Отця, Кардиналів, Архиєпископів, єпископів та інші. Під час Бенкету буде теж презентація представників різних організацій, які прибудуть на Ювілей.

О год. 4-ій пополудні виступи хорів, солістів і квартету. В тій програмі буде теж презентація батьків, що мають синів священиками, чи семинаристами.

Від 8-ої год. рано до год. 6-ої вечора буде виставка Літургічних риз різних східніх обрядів в Українському Музеї. Л.

ПОВІДОМЛЕННЯ РЕДАКЦІЇ

З уваги на хвилеве вичерпання 8-сторінкових своїв паперу, на якому друкується суботішнє видання „Свободи", її англомовний „Український Тижневик" появляється цим разом тільки на двох сторінках. За це, сторінка МУН, що припадала на цей тиждень, та „Студентське Слово", яке припадає на наступний тиждень, появляться разом на окремій картці в тижні, а черговий „Український Тижневик" вийде на повних чотири сторінки.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, в тій самій і спілкуванням 17-мільйонового майна УНСоюзу.

Наші люди потерпіли великі шкоди

З поодиноких місцевостей шістьох східніх стейтів, які три тижні тому навістила велика повінь, надходять до „Свободи" дальші звідомлення і подробиці про величезні втрати і шкоди, які потерпіло населення тих стейтів, у тому багато українців. „Весь наш дорібок забрала вода" — пишуть наші громадяни з Пенсилвенії, Ню Джерзі, Ню Йорку, Конектикат, Массачусетс і Ровд Айленд. „Я не писав би до вас, коли б наші члени і нечлени не понесли великих втрат" — пише п. Стефан Клемик, голова 52-го Відділу УНС у Голіок, Масс., пересилаючи рівночасно вирізки з місцевих американських газет, у яких описані величезні шкоди, що їх нанесло це стихійне нещастя населенню.

Рівночасно з цим надходять і повідомлення про активну участь українців у місцевій акції допомоги поводянам. Перед нами, напр., вирізка з „Бристол Дейлі Курір" з 24-го серпня, у якій велика фотографія, а під нею підпис: Михайло Гандзюк, співвласник ресторану при шляху 13, вручає два стодолярові чеки Дафертові і шефові поліції Стюартові. Гроші мають бути вжиті на допомогу поводянам повіту. П. Гандзюк, це відомий наш громадянин, що один з перших включився в акцію допомоги поводянам-українцям, яку веде УНС, та, бувши на „Союзівці", передав на допомогу поводянам українцям ще додатково 10 долярів.

Наші брати-поводяни очікують нашої допомоги! Надсилайте щедрі пожертви на благородну, гуманітарну ціль!

МІСТЕЧКО МАЗЕПА В МІННЕСОТІ

В днях 13-го і 14-го серпня Об'єднання Української Демократичної Молоді в Ст. Пол — Міннеаполіс відбуло прогулянку до Міннесотських печер (Ніяґара Кав). Печери були прекрасні і всі присутні були захоплені. З черги відвідали члени ОДУМ містечко в Міннесоті п. н. Мазепа.

Нас довго цікавила назва невідомого нам містечка. Ми рішили його відвідати й довідатись, чи дійсно назва містечка походить від імени гетьмана І. Мазепи.

Прибувши в містечко, старались розпитати, звідки пішла його назва. Але дарма, в містечку немає ані одної української родини. Населення тут — німці. Ми відвідали редакцію, де дістали місцеву газету („Ди Мазепа Джорнал") із статтею про назву містечка в статті п. н. „Локал Тавн Ресівс Наме оф Мазепа".

З статті довідалися, що першим мешканцем містечка був Іра Шелей, якого любимим твором була поема відомого англійського поета лорда Байрона „Мазепа".

Містечко це лежить над річкою Замбро в гарній околиці Міннесоти. За короткий час мешканців у ньому збільшилось і вони рішили назвати якось свою оселю. Вибір назви доручили першому мешканцеві оселі. Пан Іра Шелей назвав містечко назвою своєї улюбленої поеми „Мазепа", героя якої ставив завжди добрим прикладом.

В місцевій газеті названо Івана Мазепу українським гетьманом та ґероєм козацьких військ, який боровся за незалежність України проти Москви. Це стверджує, що назва містечка походить від нашого гетьмана І. Мазепи.

Мешканці містечка гарно нас прийняли, з цікавістю з нами говорили та розпитували нас про все. Вони казали, що ми перші українці, які відвідали їхнє містечко і зацікавились його назвою. Казали, що їм приємно бачити людей, з народу яких походить герой поеми Байрона, що його ім'ям назване їхнє містечко „Мазепа".

Управа ОДУМ-у
Ст. Пол — Міннеаполіс

● **Три сімнадцятирічні дівчини згинули, а дві були важко поранені, коли наввипередки їхали автами з швидкістю 80 миль на г. в Міфліні, Па. Опона в одному з авт тріснула, і воно скрутило вбік, спричинивши катастрофу.**

УТОЧНЕННЯ ТЕКСТУ ІНТЕРВЮ З ПРЕЗ. Д-РОМ С. ВИТВИЦЬКИМ

В інтервю з президентом УНР в екзилі, д-ром Степаном Витвицьким, що було поміщене у „Свободі" ч. 161 з 23 серпня ц. р., у тексті відповіді на запит: „Які Ваші помічення з Вашої діяльности в ЗДА, порівнюючи з Вашою діяльністю на інших постах?" — в одному реченні пропущено через недогляд три слова, через що могло виникати непорозуміння щодо змісту й інтенції сказаного. Те речення має звучати так: „. . . Між іншим, тодішній побут у Варшаві дав мені можливість від імени Галицького Уряду скласти в польському міністерстві зовнішніх справ усний протест проти Варшавського договору, який, до речі, пізніше був відкликаний Президентом Андрієм Лівицьким". Останнє ж речення у згаданому інтервю має звучати так: „Віримо, що створену нами в слушний час українську дійсність підтримає вповні американський нарід і його провід".

НА ДОПОМОГУ Поводяням Українцям

СПИСОК Ч. 3.

У відповідь на заклик Екзекутивного Комітету УНС у справі пожертв на допомогу поводянам - українцям, відгукнулись такі громадяни:

Ґеновефа Жеребняк	$10
Мих. Гандзюк	10
Ілля Кміт	5
Марія Турко	5
Іванна Коць	2
Разом	$32
Раніше зложено	$1,114
Разом досі	$1,146

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Лорейн, Огайо

Річний попис учнів У.М.І.

Дня 26. червня ц.р. в залі греко-католицької Церкви в Лорейні відбувся річний попис учнів У.М.І. Відділ веде пані Дарія Микита. Виповнена вщерть публікою заля й гарно удекорована килимами заімпровізована сцена створили симпатичну, родинну атмосферу, в якій учні почувались свобідно, без треми. Підготовчий курс Форт. кляси був заступлений учнями: М. Рудяк, П. Пилипів і Т. Горалевський. Всі вони виявили добру методичну руку п. Д. Микити у їхніх перших кроках гри на фортепіяні. Поправно грали учні: І. Дубас (Ін), О. Сілецька (Ін) і І. Кичун (Ін). В темпі і з доброю динамікою були заграні М. Дейчаківською „Арабські ночі" — Тансмана. Вроджену музичну інтеліґенцію виявили: М. Сидір і Р. Шевчик (Ін). Ритмічно і темпераментно був відіграний М. Мацілинською „Неспокій" — Бурґміллера. Добру техніку, як на Ін., можна було почути в „Сонатіні" — Дуссека виконаній Н. Горалевською. Із зрозумінням відіграла В. Дейчаківська Нижанківського „Гавот Ляльки".

Із скрипкової кляси п. Я. Барнича виступали: Ю. Андріович і М. С. Міттон.

Якщо йде про репертуар попису, то завважується слабо заступлену модерну дитячу музичну літературу, яка, не зважаючи на складну гармонічну структуру, є все таки дітям більш зрозуміла і радо ними виконувана. Учні назагал грають чисто і зі зрозумінням музичної побудови творів. Технічно повинні б учні стояти вище, але це вже справа самих учнів, які повинні більш інтенсивно працювати вдома при посиленій контролі батьків. Лі

З наших буднів

ЇДЕМО НА МАРСА!

Після офіціяльної заяви з Вашинґтону — що Америка винайшла „сателіта", питання міжпланетної комунікації посунулось сто миль наперед, або й більше.

Сказати правду — ми, на Союзівці, вже цю проблему немов би розв'язали. Був тут знаєте, один наш інженер з Вашинґтону, що стоїть близько самого цісаря — малює „дізайни" для Армії . . . Той вам ґуда розповідає, май-май!

Виходить — наша техніка так пішла високо, що вже й сьогодні можна махнути ракетою на Марса, ґи іншу Венеру. Одна мала дрібниця псує цілий бизнес: не знав, як би звідтам назад вернутися на Землю.

Але пан інженер з Вашинґтону запевняв нас, що на протязі 3-5 років і ця загадка буде вирвана з лона Космосу. А ще за десять років (обіцяв п. інженер) між Америкою і Марсом буде наладнана нормальна міжпланетна комунікація!

— Хто зна, сказав з загадковою посмішкою пан інженер, може дехто з нашого покоління діждеться таких ґасів, що буде власником приватної, „космізкої" ракети, як є сьогодні власником „Бюїка" ґи „Каділяка"? . .

В нашому гурті вив'язалась палка дискусія на цю тему. Один редактор, що має завжди по дорозі на Союзівку „троблі" з стейтовими поліцаями, інтересувався особливо тим, яка швидкість обов'язуватиме на міжпланетних „гайвеях", ґи можна буде, наприклад, переганяти швидкість світла, ґи будуть при дорозі орієнтаційні таблиці і „мотелі", а головно, ґи шляхи будуть контрольовані „стейт-труперами?"

Панна Таня з Нюарку допитувалась, ґи жінкам теж буде дозволено керувати ракетами і де даватимуть „лайсенс". А мій приятель, Роман, пригадав собі, при тій нагоді, свою покійну бабуню і сказав:

— От, готово сповнитися пророцтво, ґи проклін, моєї небіжки бабці! Бувало, коли я, малим хлопцем, задовго ґасав по вулиці і не хотів йти спати, то небіжка кричала за мною: „А бодай ти літав довкола світа!" Ну, й виходить, що таки літатиму!

Розуміється — пан інженер з Вашинґтону не міг нам відповісти на всі, хвилюючі нас питання, зрештою заявив, що не може зраджувати деяких службових таємниць. Засмутив лише пана редактора твердженням, що якась „космізна" поліція, очевидно, реґулюватиме рух у міжзоряних просторах і без „тікетів", звичайно, не обійдеться. Ну, я гадаю, що, крім космізної поліції, буде мати ґук роботи і Канцелярія св. Петра . . .

Вірю також, що у відповідний момент майбутній Уряд Українського Народного Союзу не проґавить справи і закупить нам на Марсі гарний „шматок України" — на вакаційну оселю.

— Хто зна . . . (скажу за паном інженером), ґи дехто з нас не діжде такої хвилини, що полетить власною ракетою на фестин на Марсо-Союзівку? . .

Ікер

СКІЛЬКИ РОКІВ ВИ БАЖАЛИ Б ЩЕ ЖИТИ? ЧИ ВСПІЄТЕ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ВАШИМ ДІТЯМ ОСВІТУ ТА ЗВАННЯ? КОЛИ ЗАБЕЗПЕЧИТЕ СЕБЕ НА ВИПАДОК СМЕРТИ. А ВАШИХ ДІТЕЙ НА СПЕЦІЯЛЬНІ ВИВІНУВАЛЬНІ КЛЯСИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ. МОЖЕТЕ БУТИ ПЕВНІ ЗА КРАЩУ МАЙБУТНІСТЬ.

Спорт

УКРАЇНА МОНТРЕАЛЬ У СХІДНЬОМУ ФІНАЛІ КАНАДИ!

МОНТРЕАЛЬ, 28 серпня. — Україна добула футбольний трофей Квібеку, вигравши у фіналі провінції 5:0 проти Вікерса. Цей вислід — уповноважнює СТ Україну Монтреаль ставати до фінальної серії гор за першість Східньої Канади.

Згаданий фінал відбудеться в Торонті в серії трьох матчів — в днях: 10, 11 і евентуально 13 вересня 1955.

Вікерс — що в пів-фіналі провінції Квібеку елімінував італійського майстра І. Дивізії, Канталю — 3:2, програв свої фінальні змагання проти українського репрезентанта 0:5.

Ворота для України добули: Степан Шило 2, Бучанан 1 і Безпалюк 2.

Україна переважала амбітного і жертвенного партнера — скорістю, точністю спігри та цільними стрілами.

Після змагань СТ Україні вручено трофей провінції Квібек на рік 1955.

З цим успіхом українська спільнота в ЗДА і Канаді — бажає новому нашому чемпіонові СТ Україна Монтреал — багато щастя у дальших фінальових грах за цьогорічне першенство Канади в футболі.

ОЛСТЕР — ЧЕМПІОНОМ ОНТЕРІЯ

ТОРОНТО, 27, 28 серпня. — Ірляндський клюб Олстер Юнайтед виграв фінальну серію двох матчів за першенство у футболі в провінції Онтеріо. Редгендери перемогли Роджен Роверс ФЦ (Виндзор) в сумі 6:0 воріт — у двох матчах Бредвис 1:0, Гамилтон 5:0. Публики дуже мало: 800 і 1,200 осіб.

Черговим партнером Олстера є СТ Україна Монтреал.

РЕМІС ТРИЗУБА — 2:2

ТОРОНТО, 26 серпня. — Другу гру в тижні — футболісти Тризуба грали теж за чашу Арнолда і ремісували на 7 мін. до кінця 2:2 з переваги Кенедієнс 1:2. Сім, репрезентаційний помічник Збірної Онтерія і Кенедієнс заблькував надобре туза Тризубівського нападу — Аранджеловіча. Перші ворота добув Трісман, але Бурніт рівняє 1:1. По зміні Галляґер підносить до 1:2 в користь Кенедієнс, а останніх 15 мін. Тризуб знову в перевазі — і рівняє по стрілі Дениса.

Богдан Придиус

● Злодій ввійшов у ґардеробу суду і вкрав маринарку судді Вільяма Е. Рінґеля, який в сусідній кімнаті вів переслухання. Додому суддя пішов у самій сорочці з короткими рукавами.

Звільнили урядовця, бо його батьки належали до проґресивної партії

Вашингтон. — Сенатська Слідча Підкомісія переслухувала урядовця, якого звільнили були з цивільної праці в фльоті за те, що його батьки мали в 1948 році належати до так званої проґресивної партії. Сам той урядовець належав тільки до єдиної організації, — а саме до Хлоп'ячих Скавтів Америки. Батьки цього працівника мали належати до проґресивної Партії, яка находиться на списку підривних організацій. Голова цієї підкомісії сенатор Олін Дж. Джанстон заявив, що справа безпеки в різних установах ще й досі неналаднана як слід, і тому треба б її змінити в тому напрямі, щоб і державні установи були забезпечені проти нельояльних працівників, але при тому окремі працівники не сміють терпіти тому, що їх невинно оскаржується в нельояльності.

Наради про роззброєння зробили „поступ"

Об'єднані Нації. — На нарадах підкомісії Об'єднаних Націй для справи роззброєння, яка засідає знову від останнього понеділка, зроблено „конструктивний поступ', — заявив уповноважений для справ роззброєння при президенті Айзенгавері, Гарольд Стассен після третього з черги засідання тієї підкомісії. На двох перших засіданнях, пише преса, делеґати 5 держав, заступлених на тій підкомісії (ЗДА, Англія, Франція, СССР і Канада) з'ясовували тільки своє становище, а на третьому засіданні приступили до детального розгляду деяких запропонованих точок. Після того, як Америка прийняла в принципі запропоновану Совєтами в їх останньому проєкті роззброєння установу „інспекторів" з контрольними функціями, члени Підкомісії запитували совєтського делеґата Соболева про ближчі інформації, як собі Совєти уявляють таких „інспекторів" і їх ролю. Найближче засідання відбудеться в наступному тижні. До цього часу совєтський уряд взаґалі ще не висловився до проєкту президента Айзенгавера про обмін військовими інформаціями з правом контролі летунством. Цей проєкт, зголошений в Женеві, тепер офіційно передано на розгляд підкомісії для справ роззброєння.

ПРИПИНИЛИ В ПРАЦІ БУВШИХ КОМУНІСТІВ УЧИТЕЛІВ

Ню Йорк, Н. Й. — Шкільна Рада в Ню Йорку наказала припинити в виконуванні обов'язків одного керівника школи та п'ятьох учителів за те, що не хотіли назвати імен інших комуністів, які разом з ними належали до комуністичної партії. Всі вони признались до членства в комуністичній партії, але не хотіли діяти згідно з резолюцією Шкільної Ради з 17 березня цього року, яка домагається, щоб бувші комуністи - учителі подали прізвища всіх тих інших учителів, які були членами комуністичної партії. Це перший випадок застосування цієї резолюції, і перший випадок, що між комуністами знаходиться керівник школи, бо досі відомі були комуністи між учителями та адміністраційними шкільними урядовцями. Долю цих припинених у праці вчителів вирішить окремий суд, — складений з самих учителів.

● Винстон Черчил поїде наприкінці вересня ц. р. на французьку Рів'єру, недалеко Ніцци, щоб оминути сльотливу англійську осінь.

Посмертна Згадка

PETER TROZ, age 33, died after a short illness in St. Mary's Hospital, Rochester, Minnesota on July 21, 1955. He was born in Thorp, Wis., and was a member of the Taras Shavchenko Society Branch 376 of UNA. Surviving are his parents, two sisters Ann and Mary and brother, John. Funeral services were held at the Holy Ghost, Ukrainian Greek Catholic Church.

Замість квітів на могилу Невіджалуваної і Дорогої Сестри та Тети
бл. п. МАРІЇ з АКСЕНТИХ ІВАНЧУК
вдови по інженерові бл. п. Рудольфові, що упокоїлася дня 25-го червня 1955 р. в Гарі — Німеччина, складаємо квоту 40 долярів на Дар Українському Інвалідові.
Стефанія Каратницька з мужом Сильвестром — сестра
Лідія Крушельницька з мужом Леонтієм,
Д-р Богдан Каратницький з дружиною Орисею,
Д-р Зенон Каратницький,
Дарія Юсик з мужом Володимиром — сестрінки
Ольга Фостик з мужом Богданом — братаниця.
Ню Йорк — Вінніпеґ.

ТАРЗАН, ч. 3,535. Боротьба проти шаленого.

Тарзана, в'язня болотяних людей, викликали з його келії. Він уперше побачив свого поневолювача...

...Болотяна постать з оброслим волоссям руками й ногами глузувала: — Ходи, але без жадних хитрощів!

Але Тарзан нагло кинувся. Його тваринна вдача вибухла

на вид цієї потвори, яка його малощо не втопила!